

Professionsideal for Danmarks Lærereforening

I

De målsætninger, undervisningsmål og principper, der fastsættes gennem demokratiske processer, er bindende for læreren. Imidlertid kræver disse altid fortolkning og tilpasning til de gældende betingelser og stiller dermed store krav til lærerens faglighed og selvstændige dømmekraft. Læreren kan således aldrig blot følge de udstukne forskrifter, men er altid henvist til på eget ansvar at præstere en forsvarlig undervisning i forhold dertil.

Læreren vil efter bedste evne opfylde folkeskolens målsætning og undervisningsmål.

II

I den almene undervisning yder læreren et væsentligt bidrag til at indføre den opvoksede generation i samfundslivets grundstrukturer, virkemåder og i folkestyret. Lærerens ansvar herfor fordrer ikke blot formidling af den fornødne forståelse, de fornødne kundskaber og færdigheder, men tillige et klart engagement i samfundslivets grundværdier. Læreren vil forklare, levendegøre og i hverdagen praktisere danske demokratiske grundværdier såsom tanken om ligeværd, respekten for det enkelte menneske og værdsættelse af menneskers individualitet, tanker om socialt og medmenneskeligt ansvar, principperne om åndsfrihed, respekt for anderledes tænkende og om fredelig løsning af konflikter. Læreren vil beskrive forskellige spændinger mellem disse værdier og angive synspunkter på deres indbyrdes vægtning. Ved sin indføring af eleverne i dansk demokratisk livsform vil læreren bestandig søge at fremme deres evne og vilje til at engagere sig.

Læreren vil indøve eleverne i dansk demokratisk livsform og folkestyrets principper og værdier.

III

Læreren har som mål med den enkelte elev, at denne forlader skolen som et selvstændigt tænkende, oplyst, ansvarligt, socialt indstillet og livsdueligt menneske, der har lært at lære og har tilegnet sig de fornødne almene kundskaber og færdigheder.

Læreren vil betragte den enkelte elevs udvikling som et mål i sig selv og indrette sine undervisningsmål efter elevens evner og behov. Læreren vil skabe et forhold til eleven, der bygger på tillid, ligeværdighed og gensidig respekt. Læreren vil vise eleven omsorg, være tilgængelig for denne, stille sig åbent og lyttende og stræbe efter, at eleven opfatter læreren som sin fortrolige. Læreren vil værdsætte elevens individualitet og bestyrke elevens tro på eget værd.

Læreren vil respektere elevens personlighed, familiære, sociale og kulturelle baggrund, integritet og værdighed. Læreren vil beskytte eleven mod overgreb, krænkelser, nederlag eller tab af selvværd. Læreren vil altid styrke elevens tro på egne evner og muligheder, også i sine bedømmelser af elevens præstationer og standpunkt.

De tilladte sanktionsmidler vil læreren kun bruge som yderste udvej og da altid efter princippet om det mindste indgreb og med elevens bedste for øje. Læreren vil i sin vejlednings- og rådgivningsvirksomhed over for eleven alene varetage elevens bedste interesse og optræde helt uafhængigt af andre interesser.

Læreren vil i sit virke som underviser, opdrager og vejleder stræbe efter at fremme den enkelte elevs værdifulde vækst og udvikling som menneske.

IV

Læreren vil undlade enhver form for vilkårlig forskelsbehandling af sine elever og sikre eleverne fuld og ubetinget ligestilling uden persons anseelse. Læreren vil give elever med større behov mere opmærksomhed og hjælp end elever med mindre og vil bestandig stræbe efter, at hver enkelt elev ud fra sine individuelle muligheder og under skyldig hensyntagen til andres behov når længst muligt i sin udvikling. Læreren vil fremme elevernes fællesskab, bibringe dem forståelse af fællesskabets værdier og de rette forhold mellem fællesskabet og den enkelte. Læreren vil dyrke elevernes menneskelige forskellighed, fremme elevernes værdsættelse af det samme og efterstræbe, at elevernes indbyrdes forhold bygger på ligeværdighed og gensidig respekt.

Læreren vil med samme engagement påtage sig medansvaret for hver enkelt elevs opdragelse og undervisning.

V

Læreren vil tilbyde forældrene et forpligtende og fortroligt samarbejde ud fra en fastholdelse af henholdsvis lærerens og hjemmets ansvar for den enkelte elevs udvikling. Læreren vil stå til rådighed for hjemmet med samtale, råd og hjælp angående elevens udvikling og trivsel i skolen. Læreren vil over for hjemmet fremlægge og argumentere for sit syn på elevens bedste og være åben og lydhør over for hjemmets synspunkter. Læreren vil så vidt muligt imødekomme hjemmets opfattelse og ønsker, men bestandig fastholde sit ansvar for efter eget skøn at varetage elevens interesse. Læreren vil anstrenge sig for, at hjemmet forstår og accepterer mål og midler for undervisningen samt de forventninger om medvirken fra hjemmets side, der hører med til dets ansvar for den skolesøgende.

Læreren vil indgå i ligeværdigt og tillidsfuldt samarbejde med forældrene om det fælles ansvar for den enkelte elevs udvikling, undervisning og opdragelse.

VI

Folkeskolen er - som skolen for alle - en væsentlig forudsætning for demokratiet i det danske samfund. Læreren vil arbejde for, at samtlige elever oplever, at de er en del af et forpligtende fællesskab, hvor de får viden, færdigheder, holdninger og former for adfærd, der medvirker til reelt at give plads til alle. For at skabe grundlag for den demokratiske samtale vil læreren

arbejde for, at alle tilegner sig fælles viden og grundlæggende kulturteknikker som grundlag for selvstændig vurdering og kritisk stillingtagen.

Læreren vil arbejde for, at den enkelte elev får forståelse for fællesskabets betydning for såvel den enkelte som for samfundet. Læreren vil styrke den enkelte elevs forudsætninger for at påtage sig sin del af ansvaret for samfundets udvikling. Læreren vil være sig selv og tydeligt vise sin faglighed og sin personlighed. Læreren vil bruge sin metodefrihed professionelt i undervisningen og vil såvel alene som i fællesskab med sine kolleger påtage sig det konkrete ansvar for undervisningens indhold og form.

Læreren vil bidrage til udviklingen af elevernes menneskelige, sociale og politiske dannelse, så alle elever får forudsætninger for aktivt at præge såvel deres eget liv som samfundet.

VII

For at kunne varetage sit ansvar for elevernes menneskelige udvikling, indføring i samfundslivet og kulturen må læreren udvikle sin egen personlighed og horisont med henblik på at bruge fagene, samværet og samtalerne i skolen til at oplyse eleverne om menneskelivets vilkår, såvel i almindelighed som i dansk kultur. Læreren vil stræbe efter at fremstå for sine elever som et oplyst og engageret menneske, der inviterer til eftertænkning, debat og modspil. Læreren vil sikre, at der i undervisningen hersker åndsfrihed, så eleverne frit og trygt kan afprøve deres meninger og har adgang til kulturens forskellige belysninger af menneskelivet, dets mening og værdier.

Læreren vil fremme sin egen vækst og udvikling, engagere sig i almenmenneskelige livsspørgsmål og vise medleven i samfunds- og kulturlivet.

VIII

Idet grundlaget for lærerens undervisning væsentligt er dennes egen reflekterede erfaring med undervisning, og læreren aldrig kan forlade sig på rutiner, men bestandig må udøve dømmekraft og evne til omstilling og fornyelse, vil læreren løbende udvikle sin faglighed og lærerpersonlighed. Gennem egen refleksion, dialog med kolleger og deltagelse i efteruddannelse vil læreren arbejde med sin selvforståelse som lærer, sine værdier og holdninger, vedligeholde og udvikle sine kundskaber, pædagogiske færdigheder og evner til at indgå i gensidigt berigende samarbejde.

Læreren vil reflektere over og aktivt udvikle sin praksis.

IX

Idet læreren i alt væsentligt varetager sine opgaver på eget ansvar, vil læreren bestandig være sig sit personlige ansvar bevidst og stå til ansvar over for de relevante parter. Læreren vil i dialog redegøre for sine mål, metoder, skøn og prioriteringer og vil stille sig åben over for andre muligheder for at redegøre for sin indsats og belyse dens kvalitet. Læreren vil værne om sin metodefrihed hvad angår undervisningens tilrettelæggelse og udførelse og efter bedste evne selv løbende vurdere og korrigere sin undervisning.

Læreren vil bestandig værne om og hævde sin troværdighed, uafhængighed og integritet som underviser, opdrager og vejleder for børn og unge. Læreren vil aldrig påtage sig at anvende undervisningsformer, pædagogiske midler eller formidle et stof, som denne ikke selv kan indestå for. Læreren vil afstå fra at medvirke til enhver form for påvirkning af elever, som efter dennes skøn er til skade for elevernes udvikling. Læreren vil afvise at formidle informationer, undervisningsmateriale mv., der efter dennes skøn ikke lever op til kravene om sandfærdighed, alsidighed og respekt for eleverne.

Læreren vil indestå personligt for, at de betroede opgaver udføres bedst muligt.

X

Læreren vil efter bedste evne indgå et nært samarbejde med kolleger om fælles elever og fælles undervisningsopgaver. Læreren vil udnytte de kollegiale relationer til løbende at forklare og vurdere sin egen undervisning, bistå kolleger med det samme og gennemføre fælles faglige og pædagogiske projekter samt reflektere derover.

Læreren vil stå til rådighed for kolleger i spørgsmål om god lærergerning og anerkender et særligt ansvar for at rådgive og bistå nyuddannede kolleger.

Læreren vil ikke fremsætte udtalelser eller andet, der er egnet til at nedsætte en kollegas omdømme i elevs eller forældres øjne. Hvis læreren vurderer, at en kollega svigter sit ansvar i forhold til fælles elever, vil læreren sikre, at dette tages op i forhold til kollegaen.

Læreren vil indgå ligeværdigt og loyalt i samarbejde med kolleger og påtage sig medansvar for fælles faglig og pædagogisk refleksion og udvikling.

XI

Læreren vil bidrage aktivt til den demokratiske omgangs- og ledelsesform, der må kendetegne skolens hele dagligdag som forudsætning for, at skolen kan leve op til sine mål og værdier. Læreren vil bruge sin ret og pligt til at fremføre kritik over for ledelsen og ved konflikter udnytte skolens formelle organer til at fremføre sine synspunkter og medvirke til løsninger. I sidste instans vil læreren være henvist til at gøre offentligheden opmærksom på eventuelle alvorlige og uløste misforhold i skolens virke.

Læreren vil ansvarligt opfylde pligterne som medarbejder ved sin skole og påtage sig medansvar for at virkeliggøre folkeskolens værdier.